

A RÓMAIAK NÉVADÁSI SZOKÁSAI

Ha az apa az újszülöttet a magáénak ismerte el, a padlóra helyezte, majd a magasba emelte, ezzel a cselekedettel a család feje elismerte gyermeke törvényes származását. A gyermek születése után 8-9 nappal kapott nevet (**praenomen**).

1. FÉRFIAK

- kezdetben csak egy név, pl. *Romulus*, *Remus*
- már a szabinokkal történt egyesülés után két név, pl. *Tullus Hostilius*, *Ancus Martius* (praenomen + **nomen**)
- a köztársaság korától kezdve rendszerint három név (praenomen + nomen + **cognomen**)

- névelemek:
  - praenomen = utónév
    - általában –us végű, csak 17-18 használatban, rövidítve, pl.: *Gaius* (C.), *Marcus* (M.), *Titus* (T.)
    - szokásos, hogy ötödik gyermektől sorszámmal jelölték meg őket, pl. *Quintus* = 5.; *Sextus* = 6.
  - nomen (gentile) = nemzetségnév
    - általában –ius végű, pl. *Iulius*, *Cladius*, *Cornelius*
    - cognomen = ragadványnév (utóbb családnév: a nemzetség tagjainak számbeli gyarapodása miatt szükségessé vált a különféle családok megkülönböztetése)
      - általában a családfő valamely testi tulajdonságára utalt, leggyakrabban gúny- illetve ragadványnevek; pl.: *Naso* = nagyorrú, *Caesar* = hosszú hajú, *Scaevola* = balkezes
      - örökletes (a kitüntetést jelölő cognomenek nem, pl. *Africanus*, *Britannicus*, *Coriolanus*)

- szituációfüggő, hogy melyik névelemet használták
- utókor általában egy névalakot használ, vagy nomenjét (*Quintus **Horatius** Flaccus*, *Publius **Vergilius** Naso*), vagy cognomenjét (*Gaius Iulius **Caesar***, *Marcus Tullius **Cicero***)

2. NŐK

- eredetileg csak egy név: apjuk nomenjének nőnemű alakja (Tullius → *Tullia*, Iulius → *Iulia*), mellette genitivusban az apjuk neve, ha leányok voltak; vagy a férjük neve, ha már asszonyok; pl.: *Caecilia Metelli* = Caecilia, Metellus lánya, *Caecilia Crassi* = Caecilia, Crassus felesége
- ha ugyanabban a családban több leány volt, a *maxima* (legidősebb), *maior* (idősebb), *minor* (fiatalabb), vagy *prima*, *secunda* jelzővel különböztették meg őket

3. RABSZOLGÁK

- vagy egytagú; pl. *Marcipor* (Marcus + puer), *Lucipor*; vagy az eredeti név
- a felszabadított rabszolga megkapta ura praenomenét és nomenjét, s cognomenként a saját nevét, pl. Cicero felszabadított rabszolgája: *Marcus Tullius Tiro*